

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

De Iure Pontificio, seu Canonico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

ARNOLDI CORVINI
à BELDEREN J. U. D.
JUS CANONICUM,
PER
APHORISMOS
Strictim
EXPLICATUM
LIBER PRIMUS.

De Iure Canonico, seu Pontificio.

TITULUS I.

LUri Canonico, seu Pontificio, operam daturum prius nosse oportet, unde ejus nomen descendat.

Est *Ius* dictum, quia justum, *c. jus generale. 2. §. jus autem. dist. 1. Canonicum*; à Græco *Κανών* quod Latinè regula: cò quod normam rectè & bene vivendi præbeat, vel quòd distortum pravumque corrigat. *c. 2. dist. 3. Pontificium*, quod Pontificem *Romanum* auctorem habeat.

Ius enim Canonicum dicitur, jus positivum, quod à summis Pontificibus Ecclesiæ Romanæ traditum, constitutum, vel approbatum fuit.

Est vel *scriptum*, vel *non scriptum*.

Illud vel est *divinum jus*, vel *constitutio Ecclesiastica*.

Ius divinum est, quod in Lege continetur, & Evangelio. *dist. 1. in sum.*

Hoc omnibus aliis scriptis canonicis præfertur: *c. quis nesciat. 8. dist. 9.* & est immutabile. *c. fin. §. his itaque dist. 6.*

A

Con-

Constitutiones Ecclesiasticae, sunt vel *statuta Conciliorum*, tam generalium, quam provincialium, & Episcopalianum; *c. 3. dist. 5.* vel *Decreta Pontificum*; vel *dicta Sanctorum. c. 2. §. porro. dist. 3.*

Concilia generalia sunt, quæ Episcopi ex universo orbe auctoritate Sedis Apostolicæ, *c. 1. & seq. dist. 17.* fidei Evangelicæ afferendæ causâ, in unum convenientes condiderunt. *c. 1. in princ. versic. sub hoc. dist. 15.*

Iis statuta propriè *Canones* dicuntur; & ab omnibus per omnia servari debent; præcipue quatuor priorum Conciliorum: puta Niceni, Constantinopolitani, Ephesini, Chalcedonensis. *c. sancta octo. 8. dist. 16.*

Provincialia Concilia sunt, quæ Ecclesiasticis de causis, Metropolitano omnes provinciæ Episcopos convocante, celebrantur. *c. propter. 4. dist. 18.*

Episcopalia, quæ Episcopus in sua diocesi, convocatis Abbatibus, Presbyteris, Clericis, singulis annis celebrat. *c. pen. 1. palea. dist. 18.*

Iis statuta, non propriè *Canones*, sed *Constitutiones* dicuntur; & tantum ejus provinciæ, civitatis & diocesis homines devinciunt; *c. 1. dist. 18. Felin. in c. 3. num. 5. de jurejur. & c. 1. Ext. eod.* si puta Canonibus Conciliorum universalium, vel Conciliorum per generalia receptorum, non adversantur: *c. 1. dist. 18.* & interdum confirmatione Apostolicæ Sedis indigent. *c. cum accessissent. 8. de constitut.*

Sic confirmata, & cæteros Christianos obligant. *c. 1. dist. 20. ratio est in c. si Apostolica. 22. de prabend. in 6.*

Decreta Pontificum sunt constitutiones Ecclesiasticæ, à summo Pontifice, vel solo, vel Cardinalium Episcoporum consilio adhibito, aut ultro, aut aliquo interpellante, factæ. *c. 1. de const. c. generali. 25. qu. 1. Gl. in c. omnes. 3. dist. c. 1. de rescript.*

Ea, si generalia sunt, omnibus; *c. 1. de constit.* si specialia, iis quibus concessæ, legem imponunt: *c. ideo. §. neque*

neque enim. 25. qu. 1. c. privilegia. dist. 3. & tum privilegia dicuntur.

Species constitutionum sunt *rescripta*; nam jus inter partes, & in negotiis, seu rebus super quibus conceduntur, faciunt. c. *constitutus*. 11. de *concess. prabend.* c. *cum dilecta*. 22. de *rescript.*

Modo non per mendacium, aut veritatis occultationem. *Felin.* c. *ad audientiam*. 2. num. 27. & num. 22. & c. *super literis*. num. 17. de *rescript.* licet contra, vel præter jus impetrata sint. c. 1. & 2. dist. 19. c. 3. dist. 29.

Sunt *rescripta* literæ, c. 1. & *passim de rescript.* à summo Pontifice, c. 2. eod. vel ejus Vicario, c. *pen. de offic. Vicar.* sive motu proprio, c. *si motu*. 23. & c. *seq. de prab. in 6.* sive aliquo suggerente; (quæ suggestio vocatur intimatio, c. 2. de *rescript.* vel insinuatio, c. 3. de *procur.* vel relatio, c. 4. *vel nos verò. eod.*) & aut conquerente, c. 2. & 4. eod. & supplicante, c. *ult. de eo qui cogn. consang. ux.* aut consulente, c. *consuluit*. 24. de *offic. jud. deleg. emissæ.*

Posteriora *rescripta*, prioribus, si de iis mentionem habeant, aut si is, qui priora impetravit, iis dolo vel culpâ intra annum non sit usus, c. *si autem*. 9. c. *plerumque*. 23. de *rescript.* præferuntur: c. *caterum*. 3. §. 1. ubi *Dd. de rescript.* Specialia generalibus. c. *pastoralis*. §. *quoniam de offic. jud. deleg. c. studuisti. de offic. leg.*

Quæ contra formam *rescriptorum* fiunt, infirmantur. c. *cum dilecta*. 22. *vers. dictum. de rescript.*

Sanctorum dicta vim constitutionum habent; puta ea quæ collectore Gratiano, ex scriptis Doctorum Ecclesiæ, auctoritate Eugenii tertii, sub nomine Decretorum, juris nomen & vim acceperunt, & sacris Canonibus inserta sunt. d. c. 1. & *per tot. dist. 20.*

Ius Canonicum non scriptum, in Ecclesiæ Romanæ Consuetudine recepta consistit. c. *nolite*. 3. c. *Ecclesiasticorum*. 5. dist. 11. c. *ex literis*. 9. de *constitut.*

Consuetudo, est jus quod moribus introductum.

Hoc, si neque bonis moribus, neque decretis, neque conciliis advesetur, in rebus & juribus Ecclesiasticis, scriptæ constitutionis vigorem habet. *c. diuturni. 6. dist. 12. c. consuetudo. 5. dist. 1.*

Stylus Curia Romanæ etiam, ubi jus non est contrarium, in decisionibus allegari potest. *c. literas. 2. de juram. calumn. Panorm. ad c. ex literis. de constit. Felin. ad c. 2. num. 16. de rescript.*

Is est, formula, qua Aulæ Romanæ Curiales, in rescriptis, vel aliis negotiis expediendis, utuntur. *c. cum in causis. de sent. & re jud.*

Omne jus Canonicum versatur circa tria; *Personas, res, & judicia.*

Videndum primum de personis, quarum causâ cætera omnia adinventata. *Genes. 1.*

De Iure Personarum.

TIT. II.

Personæ, quæ hoc jure considerantur, sunt *Ecclesiastica*, tam *improprie*, quam *proprie* dictæ. *c. duo sunt genera Christianorum. 7. caus. 12. qu. 1.*

Ecclesiasticæ personæ *improprie* dictæ sunt *Laici*: id est, populares. *d. c. duo sunt genera. vers. aliud verò.* Dicuntur Ecclesiastici; quia divino baptismatis munere in Ecclesia admissi, & Christianorum in albo descripti.

Ecclesiasticæ personæ *proprie* dictæ sunt illi, qui Ecclesiæ ipsius ritibus, & solennibus quibusdam servatis, ab Episcopo, ut illi famulentur, sunt adscripti. *Clerici* dicuntur, eò quod in sortem Domini sunt dilecti. *d. c. duo sunt genera. vers. inde.*

Illi, de quibus nobis hic non erit sermo, divinis officiis non sunt mancipati: *Hi* sunt; & proinde, ut contemplationi & orationi intentius vacare possint, ab omni temporalium negotiorum turba & strepitu se continere & temperare debent. *d. c. duo sunt.*

Sunt